

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/576/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2315200394
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holič
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2315200394.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Holiča a členov JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Zlaticy Javorovej v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 2.055,88 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 19. mája 2015 č. k. 17C/12/2015-84 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa voči žalovanej domáhala zaplataenia majetkovej škody vo výške 175 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 1.880,88 eur, pričom žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej (o žalobe založenej na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Dunajská Streda, ďalej len „exekučný súd“, v exekučnom konaní vedenom týmto súdom pod sp. zn. 6Er/616/2003, s následným vyvodzovaním zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup) odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1, 2, § 9 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, 2 a § 17 ods. 1 až 3 ZoZS (zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2012) a § 44 ods. 6 a § 238 ods. 1 a 2 E. p. (Exekučného poriadku č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov), čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), čl. 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Vecne zdôvodnil, že k nesprávne úradnému postupu nedošlo. Predmetné exekučné konanie začalo dňa 23. septembra 2003, v dôsledku čoho bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 44 ods. 6 E. p. v znení účinnom do 31. augusta 2005, ktoré neustanovovalo povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávnenej (žalobkyne) na zmenu exekútora v lehote 30 dní (od doručenia návrhu na zmenu exekútora). Podľa prechodného ustanovenia § 238 ods. 1 E. p. sa konania začaté pred 1. septembrom 2005 dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005 (pretože odsek 2 neustanovoval inak). Vzhľadom na uvedené žalobkyňa nemohla vzniknúť škoda. Ako oprávnená podala návrh na zmenu súdneho exekútora podaním z 20. decembra 2007, o ktorom exekučný súd rozhodol uznesením z 6. októbra 2010 (ktorým vyhovel jej návrhu). Exekučný súd v uvedenom období vyzval súdneho exekútora na vyjadrenie sa k návrhu na zmenu exekútora, ako aj k uplatneniu trov exekúcie vrátane ich špecifikácie. Dňa 29. decembra 2008 doručil súdny exekútor svoje stanovisko a vyúčtovanie trov exekúcie. Následne exekučný súd návrhu na zmenu exekútora vyhovel. Žalobkyňa preto nepreukázala atribúty zodpovednostného vzťahu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom exekučného

súdu. Rozhodnutie o trovách konania súd prvého stupňa odôvodnil poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a úspechom žalovanej, pretože z obsahu spisu jej nevyplývali žiadne trovy, ktoré by jej vznikli.

Proti uvedenému rozsudku podala v celom rozsahu včas odvolanie žalobkyňa, s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a vec nesprávne právne posúdil. Súd prvého stupňa podľa nej rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou (obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 ZoZS v znení zákona č. 412/2012 Z. z.), hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu, pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti (potom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu) nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto by došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd prvého stupňa neozrejmil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty do času, kým došlo ku konečnému rozhodnutiu. Exekučný súd posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu prvého stupňa neprislúchalo polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Mal povinnosť aplikovať platné právo a prihliadať na stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „ESLP“), teda aj práva na spravodlivý súdny proces (osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase). Dohovor o ľudských právach (Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov dojednaný v Ríme 4. novembra 1950, Oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.) zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom, ktorý by vyhovoval požiadavkám čl. 6 ods. 1 (zahrňujúci aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote). Zodpovednosť štátu podľa uvedenej judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy. Súd prvého stupňa tiež nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom, preukazujúcim výšku, v akej mal nesprávny úradný postup na žalobkyňu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jej majetku.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd po zistení, že odvolanie proti rozsudku podala včas účastníčka konania a to proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201 a § 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok prvostupňového súdu v medziach odvolania žalobkyne (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny a odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami žalobkyne v odvolaní, odvolací súd doplnil ďalšie dôvody.

Žalobkyňa predovšetkým nepreukázala naplnenie primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a to nesprávny úradný postup. Tvrdenie žalobkyne o porušení zákonom ustanovenej 30-dňovej lehoty exekučným súdom (pre rozhodnutie o zmene súdneho exekútora) nebolo dôvodné. Exekučné konanie v prejednávanej veci začalo ešte pred nadobudnutím účinnosti novely E. p. (zákonom č. 341/2005 Z. z.), ktorá stanovila lehotu 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora až s účinnosťou od 1. septembra 2005. Intertemporálne (prechodné) ustanovenie (§ 238 ods. 1 E. p.) zachovalo postup súdu v konaniach začatých pred 1. septembrom 2005 podľa práva v znení do 31. augusta 2005 (pretože odsek 2 § 238 E. p., upravujúci odlišný postup, sa netýkal predmetného ustanovenia § 44). S poukazom na uvedené pre exekučný súd nebola stanovená žiadna záväzná lehota.

Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR (napr. sp. zn. I. ÚS 16/02) ani nedodržanie zákonom stanovenej lehoty sa nepovažuje automaticky za porušenie základného práva účastníka konania, pretože je potrebné zohľadniť všetky okolnosti prípadu. Primeraná rýchlosť konania je jednou

z podmienok spravodlivého procesu v širšom zmysle slova. Príliš dlhé konanie ohrozuje jeho účinnosť, pomalá spravodlivosť je považovaná za odmietnutú spravodlivosť. Rýchlosť však neznamená prenáhlenosť. Konanie musí byť čo najrýchlejšie ale tak, aby tým neutrpela jeho kvalita. Nesmie ísť na úkor riadneho výkonu spravodlivosti a rešpektovania ostatných základných princípov konania (rozhodnutie ESLP vo veci Neumeister v. Rakúsko z 27. decembra 1968). V rozhodnutí vo veci Bodaerdd v. Belgicko z 22. októbra 1992 ESLP uviedol, že čl. 6 Dohovoru o ľudských právach predpisuje rýchlosť súdneho konania, ale súčasne zakotvuje všeobecnejší princíp riadneho výkonu spravodlivosti (Dohovor taktiež ráta s tým, že konanie sa nemá príliš unáhliť). Nemohlo tak obstáť tvrdenie žalobkyne o „polemizovaní“ súdu o limitácií dĺžky konaní zákonnými lehotami. Výklad jednotlivých právnych predpisov nesmie byť formalistický, má byť ústavne konformný, eurokonformný ako aj teleologický (nachádzajúci zmysel a účel zákona).

Nebolo tiež možné prehliadať okolnosti prípadu, ktoré spočívali v postupe samotnej žalobkyne, ktorá podávala na súd návrhy na vykonanie exekúcie v enormne hromadnom počte, ktorý objektívne znemožnil zamestnancom súdu, vybavujúcim exekučnú agendu, konať v kratších stagnačných lehotách. Na uvedený postup takýchto subjektov reagovala aj legislatíva, keď zákonodarca i upravil osobitný procesný postup súdu v prípade tzv. hromadných podaní (§ 42a O. s. p. a § 139a a nasl. vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, špeciálny súd a vojenské sudy). Cieľom uvedenej úpravy bolo zamedziť paralyzovaniu činnosti súdov (predovšetkým exekučných oddelení), keďže súd bol povinný konať a poskytovať súdnu ochranu vo všetkých ďalších veciach exekučnej ako aj každej inej agendy.

S poukazom na uvedené došlo k vyvráteniu už samotného skutkového základu primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu, v dôsledku čoho dôvodne súd prvého stupňa žalobu zamietol (žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno o nesprávnom úradnom postupe exekučného súdu).

Novelizovaná právna úprava ustanovenia § 9 ods. 2 ZoZS (od 1. januára 2013) aj explicitne zakotvila požiadavku posúdenia nesprávneho úradného postupu v závislosti od výsledkov právoplatných rozhodnutí označených súdov (ESLP alebo Ústavného súdu SR) alebo vybavenia sťažnosti na prietahy, príp. žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy. Je potrebné zdôrazniť, že súd prvého stupňa neaplikoval novú právnu úpravu (a preto nemohlo dôjsť k porušeniu princípu zákazu retroaktivity), keďže argumentačným základom súdu prvého stupňa bol platný právny stav v čase žalobkyňou tvrdeného postupu exekučného súdu (a to vo vzťahu k ZoZS a E. p.), ako aj judikatúra Ústavného súdu SR.

Žalobkyňa, ktorá poukazovala na zásah do svojich podnikateľských aktivít, sa práve v ich dôsledku stala centrom pozornosti ochrany spotrebiteľa v Slovenskej republike, ako aj na úrovni príslušných orgánov Európskej únie. Podmienky poskytovania úverov, na základe ktorých boli vydávané exekučné tituly predstavované rozhodcovskými rozsudkami, boli kvalifikované ako neprijateľné podmienky.

Ak chýbal prvý z atribútov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (v danom prípade nesprávny úradný postup) bolo bezpredmetné zaoberať sa existenciou ďalších atribútov, keďže by to na bezzákladnosti žaloby o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy nemohlo nič zmeniť. Preto námietka žalobkyne týkajúca sa nesprávnosti odmietnutia návrhu na znalecké dokazovanie nemohla byť dôvodná. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní tvrdila, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, svoje tvrdenie bližšie nekonkretizovala.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o trovách konania, v ktorom plne úspešná žalovaná náhradu trov konania nevyčísliť a tieto nevyplývali ani zo spisu, preto nepriznanie náhrady trov konania žalovanej bolo dôvodné.

Z dôvodu, že žalovaná bola úspešná aj v odvolacom konaní, podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. jej vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná však nepodala návrh na priznanie náhrady trov konania a ani zo spisu vznik trov konania tejto účastníčky neoplýval. Odvolací súd preto rozhodol tak, že žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.